



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 256/2018- 31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. júla 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. 3 T 184/2014 z 31. marca 2015, rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 2 To 38/2015 z 22. júla 2015 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Tdo 20/2016 z 30. októbra 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. decembra 2017 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), doplnená podaním doručeným ústavnému súdu 12. februára 2018, ktorou namietal porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 3 T 184/2014

z 31. marca 2015, rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 To 38/2015 z 22. júla 2015 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Tdo 20/2016 z 30. októbra 2017 (ďalej spolu aj „namietané rozhodnutia“).

2. Z obsahu sťažnosti sťažovateľa a obsahu namietaných rozhodnutí ústavný súd zistil, že sťažovateľ bol namietaným rozsudkom okresného súdu sp. zn. 3 T 184/2014 z 31. marca 2015 uznaný vinným za prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. d) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že bol 20. apríla 2014 ako vodič osobného motorového vozidla zastavený a kontrolovaný hliadkou Oddelenia dopravného inšpektorátu Žilina v čase, keď mu bol uložený zákaz činnosti viesť motorové vozidlá. Sťažovateľovi bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov a trest zákazu činnosti viesť akékoľvek motorové vozidlá na 2 roky.

3. Proti prvostupňovému rozsudku podali odvolanie sťažovateľ, jeho družka, svedok a prokurátor. Krajský súd napadnutým rozsudkom sp. zn. 2 To 38/2015 z 22. júla 2015 zrušil rozsudok okresného súdu vo výroku o treste a odsúdil sťažovateľa na trest odňatia slobody vo výmere 10 mesiacov a trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na 2 roky. Odvolanie sťažovateľa a jeho družky, ako aj svedka, pretože bolo podané neoprávnenou osobou, zamietol.

4. O dovolaní sťažovateľa a jeho družky rozhodoval následne najvyšší súd, ktorý napadnutým uznesením sp. zn. 4 Tdo 20/2016 z 30. októbra 2017 z dôvodu nesplnenia dôvodov podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie odmietol.

5. Sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že zo strany okresného súdu došlo k závažnému pochybeniu, keď vo svojom odsudzujúcom rozsudku uprednostnil výpovede policajtov pred výpoveďami osôb blízkych sťažovateľovi, okresný súd podľa sťažovateľa bez náležitého odôvodnenia nevykonal dôkazy svedčiace v jeho prospech, ktorých vykonanie navrhoval (sťažovateľ žiadal predloženie evidencie a lustrácie úkonov policajta, ktorý bol svedkom v trestnom konaní, a žiadal lustráciu sekvenčných záberov laserového rýchlomeru Lidar). Sťažovateľ tiež argumentuje tým, že konajúca sudkyňa JUDr. Monika Liptáková bola

zaujatá z dôvodu jej pomeru k prejednávanej veci, pretože jej manžel je príslušníkom Policajného zboru. Orgány činné v trestnom konaní podľa sťažovateľa nevykonali všetky úkony na vypátranie svedka [REDACTED], ktorý mal v uvedený deň podľa tvrdení sťažovateľa riadiť motorové vozidlo. Z uvedeného dôvodu sú podľa sťažovateľa skutkové závery obsiahnuté v odsudzujúcom rozsudku zjavne neodôvodnené, arbitrárne a z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a tým došlo k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

6. Odvolací súd podľa sťažovateľa odmietol vyhodnotiť a zobrať do úvahy dôkazy, ktoré boli v prospech sťažovateľa, pri posudzovaní veci všeobecné súdy porušili „*hmotnoprávne trestnoprávne*“ normy, na základe ktorých označili konanie sťažovateľa za trestný čin, nesprávne právne posúdili zistený skutok a odvolací súd tiež nesprávne použil hmotnoprávne ustanovenia, dôsledkom čoho bolo aj uloženie neprimerane prísneho trestu, ktorý nemá oporu v trestnom zákone. Odvolací súd si podľa sťažovateľa osvojil nesprávne právne posúdenie veci, nezistil riadne skutkový stav a pri výkone svojej revíznej právomoci neprihliadal na základné zásady trestného konania. Tým podľa sťažovateľa došlo k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj čl. 5 ods. 1 a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

7. Najvyšší súd pri rozhodovaní o sťažovateľovom dovolaní „*neprípustným formalizmom pri skúmaní prípustnosti dovolania nenaplnil svoju ústavnú povinnosť poskytnúť sťažovateľovi svojím rozhodnutím súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) a spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru) v dôsledku zjavného zlyhania prvostupňového súdu, ako aj odvolacieho súdu...*“

Zároveň sťažovateľ namieta, že o jeho dovolaní bolo rozhodnuté na neverejnom zasadnutí 30. októbra 2017 v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Petra Hatalu. V zmysle rozvrhu práce mal v jeho trestnej veci podľa sťažovateľa rozhodovať senát v zložení obsadenom sudcom JUDr. Štefanom Harabinom, nie JUDr. Petrom Hatalom, ktorý podľa sťažovateľa nie je jeho zákonným sudcom, a preto došlo postupom najvyššieho súdu aj k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy.

8. Sťažovateľ v sťažnosti žiada priznať aj primerané finančné zadostučinenie, ktorého súčasťou má byť náhrada účelne vynaložených trov konania, trov právneho zastúpenia advokáta v konaní, v ktorom došlo „*k premene podmienenečného trestu na trest nepodmienečný č.k. 36T 174/2013*“, a náhrada nemajetkovej ujmy z titulu poškodenia zdravia a jeho trvalým následkom v súvislosti s výkonom uloženého trestu odňatia slobody, ako aj z dôvodu závažného zásahu do jeho práva na rodinu a výchovu dieťaťa (rozpad vzťahu s družkou a odlúčenie od maloletej dcéry), a to vo výške 150 000 eur.

9. Samostatným podaním doručeným ústavnému súdu 8. decembra 2017 sťažovateľ žiada ústavný súd, aby mu „*z dôvodu § 40 ods. 2 Trestného poriadku*“ ustanovil obhajcu, pretože jeho súčasné ekonomické a sociálne pomery sú také slabé a ťaživé, že si nemôže dovoliť zvoliť si obhajcu sám. V doplnení doručenom ústavnému súdu 14. marca 2018 svoju žiadosť o ustanovenie obhajcu spresnil uvedením konkrétnej advokátky JUDr. Andrey Gireth, J. M. Hurbana 334/32, Žilina, ktorá si u neho vybuodovala dôveru.

10. Ďalším podaním doručeným ústavnému súdu 12. februára 2018 sťažovateľ doplnil svoju sťažnosť ďalšou argumentáciou najmä vo vzťahu k namietanému porušeniu jeho základného práva na zákonného sudcu v konaní na najvyššom súde, kde svoju pôvodnú argumentáciu doplnil o tvrdenie, že skutočnosť, že JUDr. Peter Hatala sa stal zastupujúcim členom senátu, ktorý rozhodoval v jeho veci, 30. októbra 2017, t. j. v deň, kedy najvyšší súd aj rozhodoval o jeho dovolaní, svedčí podľa sťažovateľa o tom, že nemohol byť jeho zákonným sudcom, keďže nemohol mať možnosť si jeho „*objemný*“ trestný spis naštudovať.

11. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vo veci samej takto rozhodol:

„*1. Základné právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy SR rozsudkom Okresného súdu v Žiline, č. k.3T184/2014 zo dňa 31.03.2015 porušené bolo. Rozsudok sa zrušuje.*

2. *Základné právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 46 ods. 1 Ústavy*

Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Žiline č.k. 2To38/2015 zo dňa 22.07.2015 porušené bolo. Rozsudok sa zrušuje.

3. Základné právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č.k. 4Tdo20/2016 zo dňa 30.10.2017 porušené bolo. Uznesenie sa zrušuje.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky zaplatiť finančné zadosťučinenie sťažovateľovi vo výške 150.000,- EUR (slovom stopäťdesiat tisíc eur) poštovou poukážkou na meno sťažovateľa.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania do 15 dní od doručenia tohto nálezu poštovou poukážkou na meno sťažovateľa.“

II.

12. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

13. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

14. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením

bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

15. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

16. Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

17. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

III.

18. Podstatou sťažnosti sťažovateľa je tvrdenie, že namietanými rozhodnutiami všeobecných súdov, t. j. rozsudkom okresného súdu sp. zn. 3 T 184/2014 z 31. marca 2015, rozsudkom krajského súdu sp. zn. 2 To 38/2015 z 22. júla 2015 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Tdo 20/2016 z 30. októbra 2017 bolo porušené jeho základné právo na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces, keďže všeobecné súdy nesprávny interpretovali hmotnoprávne ustanovenia trestného zákona, keď dospeli k záveru, že jeho konanie je trestným činom, a uložili mu príliš prísny trest, nesprávne vyhodnotili dôkazy len v jeho neprospech a odmietli vykonať dôkazy svedčiace v jeho prospech. Postupom všeobecných súdov bolo porušené aj jeho základné právo na zákonného sudcu, a to v konaní okresného

súdu, v ktorom rozhodovala sudkyňa, ktorá mala pomer k prejednávanej veci, keďže jej manžel je príslušník Policajného zboru, ale aj v konaní najvyššieho súdu, keď v jeho veci rozhodoval sudca JUDr. Peter Hatala, ktorý podľa tvrdenia sťažovateľa nebol zákonným sudcom v jeho veci.

19. Sťažovateľ v konaní nie je zastúpený právnym zástupcom, no v sťažnosti žiada o ustanovenie obhajcu v konaní pred ústavným súdom. Jednou z podmienok pre ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom je zistenie, že nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Ústavný súd sa preto v rámci ústavného prieskumu sťažnosti v prvom rade zaoberal preskúmaním toho, či je daná právomoc ústavného súdu, a zisteniu, či v prípade sťažnosti sťažovateľa nie je daný dôvod jej odmietnutia z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti (III. ÚS 588/2015, III. ÚS 708/2017).

Ústavný súd môže rozhodnúť o ustanovení právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom len ak zistí, že sú kumulatívne splnené tri podmienky, a to žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu, majetkové pomery odôvodňujúce takúto žiadosť, nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

Ak po preskúmaní obsahu žiadosti dospeje ústavný súd k záveru, že v danom prípade nie je daná právomoc ústavného súdu, alebo zistí, že sťažnosť sťažovateľa je zjavne neopodstatnená, znamená to, že ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti a nie je splnený jeden z predpokladov na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. V takom prípade nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu vyhovieť.

20. Vzhľadom na absenciu právneho zastúpenia sťažovateľa sťažnosť vykazovala viaceré nedostatky obsahových náležitostí, avšak ústavný súd nepovažoval za potrebné vyzývať sťažovateľa na doplnenie jeho podania, keďže obsahovo bola sťažnosť do tej miery zrozumiteľná, aby umožnila ústavnému súdu realizovať ústavný prieskum (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 588/2015).

A. K namietanému porušeniu práva sťažovateľa rozsudkom okresného súdu sp. zn. 3 T 184/2014 z 31. marca 2015

21. Pokiaľ ide o namietané porušenie označených práv sťažovateľa okresným súdom, ústavný súd uvádza, že vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy nemá právomoc preskúmať napadnuté uznesenie okresného súdu, keďže proti nemu bol prípustný opravný prostriedok (odvolanie), ktorý sťažovateľ aj využil, a krajský súd o ňom rozhodol. Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (m. m. napr. I. ÚS 103/02, III. ÚS 70/02, III. ÚS 94/2011 a iné).

B. K namietanému porušeniu práva sťažovateľa rozsudkom krajského súdu sp. zn. 2 To 38/2015 z 22. júla 2015 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Tdo 20/2016 z 30. októbra 2017

22. Ústavný súd vzhľadom na sťažovateľom podané dovolanie proti rozsudku krajského súdu z 22. júla 2015 a uznesenie najvyššieho súdu z 30. októbra 2017, ktorým najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľa podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku bez preskúmania veci, považoval za zachovanú lehotu na podanie sťažnosti aj vo vzťahu k rozsudku krajského súdu z 22. júla 2015 a predbežne posúdil možnosť porušenia práv sťažovateľa týmto rozsudkom krajského súdu, ako aj sťažovateľom namietaným uznesením najvyššieho súdu z 30. októbra 2017 (porovnaj rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Zvolský a Zvolská v. Česká republika z 12. 11. 2002, sťažnosť č. 46129/99).

23. Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, ak namietaným postupom orgánu alebo rozhodnutím verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán

(všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05). Za zjavne neopodstatnenú možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

24. Ústavný súd vo svojej stabilizovanej judikatúre zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (podobne II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Vzhľadom na to ústavný súd nie je zásadne oprávnený ani povinný preskúmať a posudzovať skutkové zistenia a právne názory všeobecných súdov, ktoré pri výklade a uplatňovaní iných než ústavných zákonov vytvorili skutkový a právny základ ich rozhodnutí. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvozené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 20/03, IV. ÚS 252/04).

25. Ústavný súd preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu sp. zn. 2 To 38/2015 z 22. júla 2015 a zistil, že týmto rozhodnutím bolo odvolanie sťažovateľa a jeho družky proti odsudzujúcemu rozsudku súdu prvého stupňa zamietnuté ako nedôvodné, vo vzťahu k svedkovi bolo zamietnuté ako podané neoprávnenou osobou a odvolaniu prokurátora, ktoré bolo podané v neprospech sťažovateľa, krajský súd vyhovel. Zrušil výrok okresného súdu o treste a pri nezmenenom skutkovom a právnom základe odsúdil sťažovateľa na 10 mesiacov odňatia slobody a trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na 2 roky.

Krajský súd skonštatoval, že súd prvého stupňa dospel k vyhláseniu odsudzujúceho rozsudku po bezchybnom procesnom postupe v súlade so všetkými procesnými ustanoveniami a v podrobnostiach odkázal na veľmi správne a odborne podložené dôvody, na ktorých prvostupňový súd založil svoje odsudzujúce rozhodnutie. Vo vzťahu k námietkam sťažovateľa, ktoré predostrel v odvolaní a ktoré sa svojím obsahom zhodujú s námietkami prezentovanými v ústavnej sťažnosti, krajský súd v podstatnom uviedol:

„Výhrady odvolateľov, že výpovede svedka [REDACTED], ktorí obžalovaného z účasti na skutku usvedčujú sú nepravdivé, účelové, plné rozporov a vopred dohodnuté, sú prejavom obhajoby obžalovaného a krajský súd sa s týmito výhradami nestotožňuje. Žiada sa uviesť, že rozpory vo výpovedi svedka [REDACTED], na ktoré odvolateľ [REDACTED] poukazuje sú nepodstatné a bezvýznamné. To, či svedok uviedol, že sa malo ísť do nemocnice alebo pôrodnice, či uvádzal jednotné alebo množné číslo vo svojom vyjadrení nijak neovplyvní ani neoslabí jednoznačné tvrdenie svedka, že v rozhodnom čase v rámci vykonávania dohľadu nad cestnou premávkou bolo zastavené osobné motorové vozidlo, ktoré viedol obžalovaný [REDACTED], a to v čase, keď mu takáto činnosť bola zakázaná. Výpoveď tohto svedka je zhodná s výpoveďou svedka [REDACTED]. Ani u jedného zo svedkov nebol zistený taký vzťah k obžalovanému, ktorý by ich svedecké výpovede ovplyvnil negatívne alebo pozitívne. Svedkovia o rozhodných skutočnostiach vypovedali zhodne. Ich výpovede sú v súlade s ďalšími vykonanými dôkazmi, ktoré obžalovaného z účasti na konaní usvedčujú. Tvrdenie obžalovaného, že osobné motorové vozidlo nevedol on, ale iná osoba menom [REDACTED] bolo zavádzajúce, a rovnako boli zavádzajúce i náhle tehotenské ťažkosti [REDACTED]. Ak by bolo pravdivé jej tvrdenie, bolo jednoduchšie vrátiť sa do miesta bydliska ako ísť hľadať polikliniku v Bytči, ktorú napokon, aj podľa vyjadrenia svedkyne, nenašli. Na rozpory vo výpovedi svedkyne [REDACTED] i svedka [REDACTED] prvostupňový súd poukázal na č.l. 8-9 v odôvodnení svojho rozhodnutia. Krajský súd sa s týmto hodnotením svedeckých výpovedi bez výhrad stotožňuje.“

26. S námietkou sťažovateľa, že v konaní pred súdom prvého stupňa rozhodovala sudkyňa, ktoré je zaujatá pre pomer k veci, čo sťažovateľ v odvolaní odôvodňoval tým, že pred budovou súdu videl osobu podobnú sudkyňi, ako sa zhovára s osobami podobnými vypočúvaným policajtom, sa krajský súd taktiež vysporiadal a uviedol, že „s touto námietkou sa konajúca sudkyňa vysporiadala a obžalovanému oznámila, že podľa § 32 ods. 6 Tr. por. o námietke zaujatosti pre dôvody, ktoré uvádzal obžalovaný, sa nekoná. Treba uviesť, že z obsahu súdneho spisu vyplýva, že na č.l. 171 sa nachádza úradný záznam o poskytnutí kamerových záznamov z kamerového systému monitorujúceho vonkajšie priestory pred budovou súdu, ako aj priestory prízemí budovy, zo dňa 31.3.2015 od 6.00

hod. do 10.00 hod. Kamerový záznam vylučuje tvrdenie odvolateľov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] o stretnutí konajúcej sudkyne so svedkami [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ].“.

Návrhy na vykonanie ďalších dôkazov krajský súd odmietol s odôvodnením, že dôkazy vykonané pred prvostupňovým súdom a ich dôkazná sila bola taká presvedčivá a jednoznačná, že ďalšie doplnenie dokazovania by bolo nadbytočné.

Odvolací argument prokurátora, že prvostupňový súd pri ukladaní trestu nepostupoval správne pri hodnotení poľahčujúcich a priťažujúcich okolností, vyhodnotil krajský súd ako dôvodný. Krajský súd vykonal dokazovanie vyžiadanim si súdneho spisu Okresného súdu Žilina sp. zn. 36 T 174/2013, kde z odsudzujúceho rozsudku z 22. októbra 2013 zistil, že sťažovateľ bol právoplatne odsúdený za zločin úverového podvodu v štádiu pokusu na trest odňatia slobody vo výmere 2 rokov, ktorý mu bol podmienene odložený na skúšobnú dobu 2 roky, ktorá mala uplynúť 22. októbra 2015. Sťažovateľ sa preto súdeného skutku dopustil v skúšobnej dobe podmienene odsúdenia, a preto bolo potrebné túto skutočnosť vyhodnotiť ako priťažujúcu okolnosť v zmysle § 37 písm. m) Trestného zákona a sťažovateľovi uložiť trest odňatia slobody na 10 mesiacov.

27. Následne ústavný súd preskúmal aj obsah odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Tdo 20/2016 z 30. októbra 2017, ktorým bolo dovolanie sťažovateľa a jeho družky odmietnuté bez preskúmania veci pre nesplnenie dovolacích dôvodov. Najvyšší súd sa podrobne zaoberal všetkými dovolacími dôvodmi, ktoré sťažovateľ a jeho družka vo svojich dovolaniach namietali.

V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, že bolo zásadným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu, sťažovateľ namietal najmä nevykonanie dôkazov navrhnutých sťažovateľom (konkrétne evidencie a lustrácie úkonov svedka [REDAKOVANÉ] a lustrácie evidenčných záberov z laserového rýchloameru značky Lidar). Najvyšší súd dospel k záveru, že tento dovolací dôvod nebol daný, keďže obsah a rozsah voľnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov nemožno považovať za porušenie práva na obhajobu, a z obsahu spisového materiálu zistil (zápisnica o hlavnom pojednávaní z 31. marca 2015), že okresný súd a následne aj krajský súd sa k nevykonaniu dôkazov navrhovaných sťažovateľom riadne

vyjadrili a tento svoj postup v odôvodnení svojich rozhodnutí aj dostatočne ozrejmili. Najvyšší súd tiež zdôraznil, že „súd vykonávajúci dokazovanie vo veci čo do rozsahu dokazovania nie je viazaný návrhmi strán či ich názormi. Je výlučne na jeho zvážení, vykonanie ktorého z dôkazov má pre rozhodnutie veci podstatný význam a vykonanie ktorého naopak nie je právne významné, keďže pre vydanie rozhodnutia nie je podstatné, koľko dôkazov je vykonaných, ale aká je ich dôkazná sila (*argumenta ponderantur, non numerantur*).“.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku, ktorý videl sťažovateľ v tom, že na prvom stupni v jeho veci rozhodovala sudkyňa JUDr. Monika Liptáková, ktorej manžel je príslušníkom Policajného zboru, čo sa malo premietnuť do sympatií sudkyne k svedkom [REDACTED] a [REDACTED], podľa najvyššieho súdu taktiež nebol daný. Najvyšší súd uviedol: „Z obsahu spisu nevyplývajú žiadne skutočnosti predpokladané ustanovením § 31 ods. 1 Tr. por., ktoré mohli privodiť pochybnosti o nezaujatosti a nestrannom rozhodovaní menovanej sudkyne. Skutočnosť, že jej manžel je (alebo nie je) príslušníkom Policajného zboru (ktorá skutočnosť navyše v konaní ani nebola skúmaná a preukázaná), nie je sama osebe spôsobilá založiť pomer sudkyne k prejednávanej veci v zmysle § 31 ods. 1 Tr. por., keďže tu absentuje existencia konkrétneho priameho vzťahu k veci či záujem na jej prejednaní. Dovolatelia pomer zaujatosti vyvodzujú zo samotnej existencie vzťahu (prirodzeného pomeru) k osobe blízkej (k manželovi), ktorá však s predmetným konaním nie je nijakým spôsobom prepojená a nie je ani jeho stranou.“

Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku odôvodňoval sťažovateľ najmä tým, že svedkom súrodencom [REDACTED] neboli kladené dostatočné otázky pri výsluchu, svedok [REDACTED] bol do konania pribratý až v štádiu hlavného pojednávania, orgány činné v trestnom konaní nevykonali úkony na vypátranie svedka [REDACTED], ktorý mal auto šoférovať, a namietal aj výsluch svedka [REDACTED], ktorý bol vo veci vyšetrovateľom. Tieto námietky sú podľa najvyššieho súdu skôr účelové. Vo vzťahu k rozsahu výsluchov svedkov najvyšší súd zdôraznil, že v rámci realizácie zásady kontradiktórnosti konania má obvinený možnosť klásť svedkom otázky a korigovať tak prípadné nedostatky v tomto smere. Ak bol svedok [REDACTED] vypočutý až na hlavnom pojednávaní, nemá to vplyv na zákonnosť výpovede, keďže „súd môže pri svojom

rozhodnutí prihliadať len na skutočnosti, ktoré boli prebraté na hlavnom pojednávaní, a opierať sa o dôkazy, ktoré boli na hlavnom pojednávaní vykonané, nie naopak“. Výpoveď [REDAKOVANÉ] bola vykonaná zákonným spôsobom pre účely zistenia okolností, za ktorých boli uskutočnené výsluchy svedkov [REDAKOVANÉ], a nemala slúžiť ako podklad pre výrok o vine a treste. Navyše, judikatúra najvyššieho súdu, na ktorú sťažovateľ v tejto súvislosti odkazoval, sa týkala iných skutkových okolností (konkrétne porušenia práva na obhajobu z dôvodu nevyrozumienia obhajcov o úkone).

Dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. i) sťažovateľ smeroval proti správnosti a úplnosti zisteného skutkového stavu a rozsahu vykonaného dokazovania, vo vzťahu ku ktorému však najvyšší súd zdôraznil, že preskúmanie týchto okolností je dovolacím súdom neprípustné. Najvyšší súd uzavrel, že *„Z vymedzenia skutku tak, ako bol ustálený, je jednoznačné, že je trestným činom a že obvinený naplnil jeho skutkovú podstatu tak, ako je vymedzená v Trestnom zákone, teda k nesprávnej aplikácii práva zo strany súdu nedošlo. Rozhodnutie súdu prvého stupňa i súdu odvolacieho sú v tomto zmysle plne v súlade so zákonom.“*

V závere najvyšší súd k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku skonštatoval, že v prípade sťažovateľa nemohol byť tento dovolací dôvod daný, pretože odvolací súd nerozhodol o zamietnutí odvolania podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku bez splnenia zákonných dôvodov, ako to uvádza sťažovateľ, ale jeho odvolanie bolo zamietnuté podľa § 319 Trestného poriadku ako nedôvodné.

28. Po preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu a uznesenia najvyššieho súdu dospel ústavný súd k záveru, že odôvodnenia uvedených rozhodnutí sa dostatočne, relevantne a vyčerpávajúcim spôsobom zaoberali všetkými námietkami sťažovateľa. Odôvodnenie a závery všeobecných súdov nevykazujú znaky arbitrárnosti či zjavnej neodôvodnenosti alebo svojvoľnosti, a preto nemohol ústavný súd dospieť k záveru, že by boli z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné vo vzťahu k sťažovateľom označenému základnému právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právu na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Všeobecné súdy sa náležite a riadne vysporiadali aj s námietkou sťažovateľa o zaujatosti sudkyne rozhodujúcej na súde prvého stupňa a nič v odôvodnení napadnutých rozhodnutí alebo v argumentácii sťažovateľa v jeho

sťažnosti nesignalizuje potrebu ústavného súdu do týchto záverov všeobecných súdov zasahovať. Najvyšší súd sa relevantne a podrobne vysporiadal so všetkými dovolacími dôvodmi sťažovateľa, ktorých obsah je v podstate zhodný s obsahom námietok v ústavnej sťažnosti, a nemá preto ústavne relevantný dôvod do týchto záverov najvyššieho súdu vstupovať.

29. V tejto súvislosti už ústavný súd uviedol, že odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05). Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozhodnutia, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu vo vykonanom dokazovaní.

30. Ústavný súd sa zaoberal aj námietkou sťažovateľa, že v jeho trestnej veci na dovolacom súde rozhodoval nezákonný sudca, ktorým mal byť podľa tvrdení sťažovateľa JUDr. Peter Hatala, a to namiesto JUDr. Štefana Harabina, ktorý mal byť podľa presvedčenia sťažovateľa členom senátu rozhodujúceho v jeho veci. Po preskúmaní rozvrhu práce najvyššieho súdu na rok 2015, 2016 a 2017, ako aj z odpovedí najvyššieho súdu na sťažnosti sťažovateľa vo vzťahu k uvedenej námietke, ústavný súd zistil, že trestná vec sťažovateľa prvýkrát napadla na najvyšší súd 18. septembra 2015 pod sp. zn. 4 Tdo 58/2015, keď zloženie senátu 4 T v zmysle rozvrhu práce najvyššieho súdu na rok 2015, bolo JUDr. Martin Piovarsky, JUDr. Pavol Farkaš a JUDr. Gabriela Šimonová. Vec bola následne pre viaceré procesné nedostatky niekoľkokrát vrátená súdu prvého stupňa a po jej opätovnom predložení najvyššiemu súdu bola v súlade s rozvrhom práce pridelená tomu istému senátu, teda senátu 4 T v pôvodnom zložení, avšak už pod novou sp. zn. 4 Tdo 20/2016. Vzhľadom na dlhodobé čerpanie dovolenky bola opatrením predsedu súdu z 30. októbra 2017 v súlade s ustanovením čl. V bodu 3 rozvrhu práce na rok 2017, na základe ktorého je zastupujúcim senátom senát s najbližším vyšším poradovým číslom, sudkyňa JUDr. Gabriela Šimonová nahradená sudcom V. senátu JUDr. Petrom Hatalom. Uvedené opatrenie bolo vydané v súlade s ustanovením čl. V bodom 11 rozvrhu práce na rok 2017, v zmysle ktorého sa pravidlá na zastupovanie sudcov primerane použijú aj na zastupovanie v prípade výskytu takých okolností na strane sudcu, ktoré mu čo aj krátkodobo

(spravidla v čase od určenia pojednávania do dňa pojednávania, vrátane tohto dňa) bránia alebo budú brániť v riadnom výkone činnosti v senáte, v spojení s čl. II bodom 12, podľa ktorého môže predseda súdu z dôvodu dlhodobej neprítomnosti niektorého z členov senátu prijať nevyhnutné opatrenia.

Vzhľadom na uvedené vyhodnotil ústavný súd aj túto námietku sťažovateľa ako zjavne neopodstatnenú a dospel k záveru, že v prípade sťažovateľa nedošlo k porušeniu jeho základného práva na zákonného sudcu, a skutočnosť, kedy dostal zákonný sudca jeho trestný spis na naštudovanie, nie je pre posudzovanie skutočnosti, či konkrétny sudca spĺňa atribúty zákonnosti, relevantná.

31. Vzhľadom na uvedené preto dospel ústavný súd k záveru, že napadnutými rozhodnutiami krajského súdu a najvyššieho súdu v prípade sťažovateľa nedošlo k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 dohovoru, a preto sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú. Nad rámec uvedeného ústavný súd poznamenáva, že namietané porušenie práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a čl. 5 ods. 1 dohovoru považoval len za súčasť argumentácie sťažovateľa, keďže neboli uvedené v petite jeho sťažnosti, a zároveň uvádza, že tieto práva sa *ratione materiae* vzťahujú na rozhodovanie všeobecných súdov o väzbe, a nie na meritórne rozhodovanie o vine a treste.

32. Podľa zaužívanej praxe (napr. I. ÚS 337/08, I. ÚS 311/2012) ústavný súd môže ustanoviť fyzickej osobe alebo právnickej osobe právneho zástupcu (t. j. advokáta), ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Tieto tri predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musia byť splnené súčasne. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu vyhovieť (m. m. III. ÚS 265/2014).

33. Vzhľadom na uvedené závery ústavný súd uzatvára, že v danom prípade u sťažovateľa nie sú splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Z obsahu sťažnosti a výsledku jej preskúmania ústavným súdom je totiž

podľa ústavného súdu zrejme, že v danom prípade ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (m. m. III. ÚS 265/2014).

34. Keďže nebol splnený jeden z predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd nevyhovel.

35. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. júla 2018